

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

Духът прави силата

КУРСОВА РАБОТА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕОРИИ

Изготвил:

Проверил:

София, 2015

Текст №3 Как разделението на труда увеличава производството?

Според Адам Смит (1723 -1790г.) увеличението на производствената сила на труда е резултат от разделението на труда. За пръв път в „Богатството на народите”. Смит цялостно и теоретично разглежда проблемите на производството, разпределението и обращението.

Смит дава пример с производството на топлийки, за да разберем нагледно как се осъществява разделението на труда. При разделението на труда на операции – като важното занятие да се изготви една топлийка е разделено на около осемнадесет отделни операции, изпълнявани всяка една от отделен работник, или по две-три операции от един работник, производството на топлийки се осъществява успешно. Докато само един работник, който трябва да се справи с всички тези оперици заедно, съвкупно, би се затруднил до степен неизпълняемост, поради необученост, например. Разделението на труда и производителността на труда нарастват, когато производствените задачи могат да се поемат или подпомогнат от машини.

Смит представя три начина, по които разделението на труда повишава производителността. Това са:

- Като всеки работник развива повече бързина и сръчност при изпълнение на собствената си задача в операцията/ите;
- Като всеки работник губи работниците да губят по-малко време за изпълнение при промяна на задачите при преход от една работа (операция) към друга;
- Като специализирания работник е по-вероятно да изобрети машина, която да улесни работата при всекидневната си задача/операция.

По мнение на Смит работниците, а не инженерите, ускоряват изобретенията. Смит много точно е уловил манифактурното разделение на труда за увеличението на производителността и произтичащата от това тенденция на установяване и развитие на машинното производство. . Разделението на труда, доколкото може да бъде въведено, във всеки занаят, води до пропорционално увеличение на производителната сила на труда. Именно обособяването на различни професии и занаяти е, изглежда, резултат от това предимство. Трудът, необходим за производството на едно завършено изделие, се разделя между голям брой работници. Това се прилага както в промишлеността, така и в земеделието (с изключения).

Според Смит разделянето работните места на задачи/операции ще доведе до увеличаване ефективността на работниците в производството. Развитието на сръчността на работника по необходимост увеличава количеството работа, което той може да върши. Разделението на труда свежда работата на всеки един работник до проста операция, вследствие на което тази операция се превръща в основно и единствено занятие за този работник. Сръчността на отделния работник се увеличава по необходимост.

Смит отдава заслужено внимание и на спестеното време при преминаването от един вид работа/дейност към друг вид такава. Голяма е изгодата, която се получава от спестяването на времето от преминаването от един вид работа към друг, защото не е възможно бързо да се преминава от един вид работа към друг. Свързано е с това, че другият вид работа се извършва на друго място и със съвсем различни за целта инструменти, което неминуемо води до преразход на време. Това пък намалява производителността. И отново изводът е в полза на разделянето на труда, което увеличава производителността.

Текст №14 Защо Англия трябва да произвежда сукно, а Португалия – вино?

Според Дейвид Рикардо стойността на всички чуждестранни стоки се измерва с количеството продукт на собствената земя и труд, което се разменя срещу тях, така че при откриването на нови пазара и получаване двойно по-голямо количество чуждестранни стоки срещу дадено количество от собствените и това значи, че няма да имаме по-голям а стойност. Рикардо отрича, че по необходимост ще се отделя по-малко капитал за отглеждането на жито, например, за изработването на сукно, шапки, обувки и т.н., освен ако не намалее търсенето на тези стоки. Щом това е така, отново според Рикардо, цената им няма да се повиши. За купуването на чуждестранни стоки ще се употребява или същият, или по-голям, или по-малък дял от продукта на земята и труда на страната, например, Англия. Но ако за тази цел се употребява същият дял, то ще съществува същото търсене на сукно, жито, обувки и шапки, например, както преди, и за производството им ще се отделя същият дял от капитала. Ако поради поевтиняване на цената на чуждестранните стоки за купуването им се влага по-малък дял от годишния продукт на земята и труда на Англия, например ще остане повече за купуването на други предмети. Ако търсенето на шапки, обувки, жито и т.н., например, е по-голямо отпреди, остава на разположение и капиталът, с който преди е била